

VOORBLAD

Voorstel aan de Raad

Registratienummer: Z/18/025078/100679
Datum collegebesluit: 30-10-2018
Datum commissievergadering: 22-11-2018
Datum raadsvergadering: 13-12-2018

Soort Voorstel: Adviesnota
Onderwerp: Startnotitie 'Routekaart naar Verduurzaming Gemeentelijk Vastgoed Voorschoten'
Portefeuillehouder: Wethouder Lamers
Programma: 7: Volksgezondheid en Milieu
7.4: Milieubeheer

Kernboodschap: Er zijn zowel mondiaal als nationaal en regionaal verschillende afspraken gemaakt om te proberen de aarde zo min mogelijk te laten opwarmen. Naast deze opgelegde eisen heeft de coalitie ook haar eigen duurzaamheidsambitie, en wens om kosten te besparen. Om in kaart te brengen wat deze eisen en deze ambitie betekenen voor ons gemeentelijk vastgoed, wordt een routekaart opgesteld. Hierin wordt beschreven wat we wanneer bereikt moeten hebben, en wat dat voor de individuele panden betekent. Ook de te nemen maatregelen worden beschreven en geraamd, evenals de besparing op de energiekosten en het effect op het terugdringen van onze CO₂-uitstoot.

Bijlagen: Bijlage 1. Startnotitie 'Routekaart naar Verduurzaming Gemeentelijk Vastgoed Voorschoten'
Bijlage 2. Vastgoedoverzicht – relevantie objecten
Bijlage 3. Begrotingswijziging 'Routekaart naar Verduurzaming Gemeentelijk Vastgoed Voorschoten'

Beslispunten

1. De startnotitie 'Routekaart naar Verduurzaming Gemeentelijk Vastgoed Voorschoten' vast te stellen;
2. Voor deze extern te laten opstellen routekaart een incidenteel bedrag beschikbaar te stellen uit de reserve Duurzaamheid, ter waarde van 50.000 euro;
3. De programmabegroting 2018 te wijzigen conform de bij het besluit behorende begrotingswijziging.

Relatie met:

- Agendapunt:
- Toezegging:
- Amendement/motie:
- Schriftelijke vragen:

Adviesnota aan de Raad

Onderwerp

Startnotitie 'Routekaart naar Verduurzaming Gemeentelijk Vastgoed Voorschoten'

Samenvatting

De afgelopen jaren zijn mondiaal verschillende varianten van klimaatakkoorden vastgesteld. Zij hebben ten doel de temperatuurstijging te maximeren tot ruim onder de twee graden. Hiervoor is het nodig dat de CO₂-uitstoot drastisch vermindert. Daarnaast is er met de aardbevingen in Groningen een duidelijke reden om snel het gebruik van aardgas te verminderen.

In de Energieagenda uit december 2016 beschreef het Ministerie van Economische Zaken al wat het voor de verschillende gebruiksgebieden zou betekenen om in 2050 voor 80-95% CO₂-neutraal te zijn. De afgelopen maanden heeft het Klimaatberaad, onder voorzitterschap van Ed Nijpels, gewerkt aan een nieuw Klimaatakkoord. Daarin is verkend wat er voor nodig is om gezamenlijk de uitstoot van broeikasgassen in Nederland met 49% te verminderen in 2030 ten opzichte van 1990. Het Planbureau voor de Leefomgeving acht de aanbevelingen technisch haalbaar, en het is nu aan het kabinet om hierop te reageren voor landelijke maatregelen. Duidelijk is in elk geval dat op grond van deze ambities ook de verduurzaming van ons gemeentelijk vastgoed versneld moet worden.

Het energieakkoord Holland Rijnland is ook door Voorschoten ondertekend. Daarin is de regionale ambitie vastgelegd om in 2050 een energieneutrale regio te zijn. Verduurzamen van gemeentelijk vastgoed is één van de aandachtspunten in dit akkoord. Dit is beleid om rekening mee te houden.

Daarnaast is ook het coalitieakkoord helder:

'We streven naar een energieneutraal Voorschoten in 2030. Dat betekent dat de gemeente zelf het goede voorbeeld moet geven...'

Tot nu toe zijn wel incidentele duurzaamheidsmaatregelen getroffen, zoals bijvoorbeeld de zonnepanelen op het gemeentehuis, maar er is nog geen integraal plan gemaakt om alle panden met een gedragen visie aan te pakken. In de beheerplannen – met als onderlegger de MeerJarenOnderhoudsPlannen, MJOP's) – is slechts budget opgenomen om bij vervanging een duurzamere variant van hetzelfde onderdeel te plaatsen.

Het risico van deze ad hoc benadering is dat maatregelen worden getroffen die niet gebaseerd zijn op een samenhangende visie op de energiehuishouding van een gebouw. In het ergste geval worden desinvesteringen gedaan. Een klimaatvriendelijke energiehuishouding is immers afhankelijk van gebruikerswensen, bouwkundige staat, wettelijke beperkingen, accommodatiebeleid en potenties voor energiebesparing en opwekking van hernieuwbare energie.

Bij verduurzaming van het vastgoedbeheer wordt in het algemeen uitgegaan van de volgende voorkeursladder ('trias energetica'):

1. beperk de energievraag (energiebesparing);
2. gebruik energie uit hernieuwbare energiebronnen;
3. gebruik eindige energiebronnen zo efficiënt mogelijk.

Beoogd effect

We verschaffen met de routekaart duidelijkheid over wat we willen en moeten in de verduurzaming van onze gemeentelijke panden: in effecten voor de individuele panden, in de daling van de CO₂-uitstoot, en in de kosten die daarbij komen kijken. In de afweging of we